

LLICENCIATURA DE SEGON CICLE DE CIÈNCIES DEL TREBALL

Història social i jurídica de l'Espanya contemporània

Assignatura optativa de 6 crèdits

Evolució històrica i regulació jurídica de les principals institucions laborals a Espanya. Especial referència als darrers anys del segle XX: franquisme i transició democràtica

Prof. Dra. M. Jesús Espuny Tomás

Àrea d'Història del Dret i de les Institucions

Departament de Dret Públic i Ciències Històricojurídiques

Evolució històrica i regulació jurídica de la representació dels treballadors a les empreses i centres de treball.

Tema 1.- Els Consell de cooperació industrial (avantprojecte de la llei de contracte de treball de 1922).

Tema 2.- El projecte de llei d'intervenció obrera en les indústries presentat a les Corts Constituents el 20 d'octubre de 1931 (projecte de Largo Caballero).

Tema 3.- El Decret de colectivitzacions i control obrer de la Generalitat de Catalunya de 24 d'octubre de 1936.

Tema 4.- Els decrets de jurats d'empresa. Decret de 18 d'agost de 1947 constituïnt els jurats d'empresa. Reglament dels jurats d'empresa (11 de setembre de 1953).

Tema 5.- Informe VI de la 34 reunió de la Conferència Internacional del Treball: *La colaboración entre las autoridades públicas y las organizaciones de empleadores y de trabajadores*, OIT, Ginebra, 1951.

Tema 6.- Les anomenades "lleis de cogestió" del període franquista: la Llei 41/1962 de 21 de juliol per la que s'estableix la participació del personal en l'administració de les empreses que adoptin la forma jurídica de societat i el Decret 2241/1965 de 15 de juliol dictant normes per al desenvolupament i l'aplicació de la Llei 41/1962 de 21 de juliol.

Tema 7.- El projecte de llei -discut en Comissió però no aprovat en el ple de les Corts-, de representació i acció sindical a l'empresa de 1978.

A partir de l'any 1977 es van viure una successió d'esdeveniments polítics que emmarquen un nou règim: la monarquia parlamentària i democràtica.

Alguns d'aquests projectes o normes no poden considerar-se antecedents immediats al Títol II de l'Estatut dels treballadors. La simple lectura dels seus continguts revela algunes analogies i també diferències. Les situacions polítiques, socials i sindicals de cada període històric marquen les peculiaritats de la regulació jurídica.

La comparació històrica sempre resulta d'interès sobretot per comprovar el que hi ha de permanent i el que hi ha de transitori en les tàctiques i estratègies dels actors socials i en les regles del joc que en cada moment s'estableixen .

La bibliografia recomanada a continuació s'ha posat a disposició dels alumnes a la Biblioteca de Ciències Socials. Els exemplars que estaven al dipòsit s'han pujat a la sala de consulta (reserva) del primer pis.

BIBLIOGRAFIA

Decreto de 18 de agosto de 1947 creación de los Jurados de Empresa.

Decreto de 11 de septiembre de 1953, Reglamento de los Jurados de Empresa.

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, nº 302, 28 d'octubre de 1936, pp. 373-376 en el que es publica el Decret de col·lectivitzacions i control obrer de la Generalitat de Catalunya.

Bernecker, Walter L., *Colectividades y revolución social. El anarquismo en la guerra civil española 1936-1939*, Barcelona, Crítica, 1982, especialmente las pp. 327-345 dedicadas al Decreto de colectivización catalán, decretos sucesivos y órdenes complementarias.

Cabrera Bazán,, José/ Durán López, Federico/ González Ortega, Santiago/ Martín Valverde, Antonio/ Ojeda Avilés, Antonio/ Rodríguez Piñero, Miguel, *Ideologías Jurídicas y Relaciones de trabajo*, Sevilla, Publicaciones de la Universidad de Sevilla, 1977, pp.103-130.

Castells Duran, Les col·lectivitzacions a Barcelona 1936-1939, Barcelona, hacer, 1993, pp. 15-22.

Castán Tobeñas, José, *Conflictos y litigios de trabajo. La nueva legislación de Jurados Mixtos*, Madrid, 1953.

Cuevas López ,Joaquín, *Estructura y función de la representación colectiva en la empresa*, Madrid, Aranzadi, 1982, especialmente "Planteamiento y evolución" pp. 19-81. Resulta de interés el prólogo a esta obra del profesor Rodríguez Piñero pp. 9-17.

Decreto de 20 de septiembre de 1962, núm. 2353/62 Jurados de Empresa, Modifica el artículo 81 de su Reglamento. Cometido. Coexistencia con los enlaces sindicales.

Decreto de 15 de julio de 1965, núm. 2241/65 Reglamento para participación de personal en la administración de Empresas-Sociedades.

Diecisiete lecciones sobre participaciones de los trabajadores en la gestión, Madrid, Facultad de Derecho (Seminario de Derecho del Trabajo), 1967.

Garcin, William, *Cogestión y participación en las empresas de los países del Mercado Común* (Legislación y estudios comparados), Madrid, Ediciones ICE, 1970.

Hepple, Bob (Comp.), *La formación del Derecho del Trabajo en Europa*. Análisis comparado de la evolución de nueve países hasta el año 1945, Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1986.

La política de cogestión en España, Madrid, Ediciones del Movimiento, Colección “Nuevo Horizonte”, 1966.

Ley de 21 de julio de 1962, núm, 41/62. Participación del personal en la administración de empresas, que sean sociedades. Modifica Jurados de Empresa.

Martín Valverde, Antonio, “El proyecto de intervención obrera de la Segunda República española” en *Estudios de Derecho del Trabajo en memoria del profesor Gaspar Bayón Chacón*, Madrid, Tecnos, 1980, pp. 279-293.

Molinero, Carme/Ysàs Pere, *El règim franquista. Feixisme, modernització i consens*, Vic, Eumo Editorial, reimpressió abril de 1997.

Molinero, Carme/Ysàs, Pere, *Catalunya durant el franquisme*, Barcelona, Editorial Empúries, 1999.

Molinero, Carme/Ysàs, Pere, *Productores disciplinados y minorías subversivas. Clase obrera y conflictividad laboral en la España franquista*, Madrid, Siglo XXI, 1998.

Oficina Internacional del Trabajo, *La colaboración en la industria*, Estudios y documentos, Nueva serie, nº 26, Ginebra, 1951

Ojeda Avilés, Antonio, *La cogestión de las grandes empresas en Europa. La experiencia alemana y la Ley de cogestión de 1976*, Sevilla, Publicaciones de la Universidad de Sevilla, 1978.

Oviedo, Carlos, *Cogestión, participación y autogestión. Los trabajadores y la empresa en el socialismo y el capitalismo*, Argentina, Granica, 1975.

Proyecto de Ley de intervención obrera en la gestión de las industrias presentado a las Cortes Constituyentes el 20 de octubre de 1931 en AA.VV. *La legislación social en la Historia de España*, Madrid, Congreso de los Diputados, 1987, pp.1180-1182.

Requena Gallego, Manuel/Mendoza Nava, Natividad, “El proyecto de Ley de Largo Caballero sobre la intervención obrera en la gestión de las industrias” en *Mercado y organización de trabajo en España*, I Jornadas de Historia Económica de las Relaciones Laborales, Sevilla, Grupo Editorial Atril 97, 1998, pp. 425-433.

Rey Reguillo, Fernando del, “La polémica sobre el control obrero. Los orígenes en España” en *Sociología del Trabajo*, nueva época, núm 8, invierno de 1989-1990, pp. 135-165.

Universitat
Autònoma
de Barcelona Facultat de Dret

Rivero Lamas, Juan, *Estructura de la empresa y participación obrera. Estudio sobre el jurado de empresa*, Barcelona, Ariel, 1969.

Texto de la Ley de cogestión alemana de 1976 y antecedentes, Madrid, Ministerio de Trabajo, Instituto de Estudios Sociales, s.f.

AVALUACIÓ CONTÍNUA